Borda Lajos

ÚJ BABILON ÉPÜL

Egy konzervatív katolikus töprengései

Magyarnak és katolikusnak születtem, s ezt az örökséget adományként tudom megélni. Konzervatív római katolikusnak[1] tartom magam,[2] jóllehet sokan még kereszténynek sem tartanak, miután egyes bibliai részekkel kapcsolatos elfogadott értelmezésektől eltérő véleményem van, ráadásul ellenségeimet sem szeretem. Nem szeretem hazám ellenségeit se, az agresszív mutáns liberálisokat sem, sőt még Ferenc pápa is nehézzé teszi számomra, hogy megszeressem. Mindezek ellenére sem gondolom, hogy rossz katolikus lennék.

1.

A bevezetőben említettem, hogy egyes bibliai részekkel kapcsolatos elfogadott értelmezésektől eltérő véleményem van,[3] erre mondanék egy példát:

A nyugati keresztény egyházak szerint a Szentlélek az Atyától és a Fiútól származik, a keletiek szerint Atyától. A Teremtő az egyetlen, *változatlan* és örök létező, háromszemélyű (Atya, Fiú, Szentlélek) Egy-Isten, következésképp a Szentlélek nem származik, hanem van. Erre utal egyébként a *Teremtés könyve* is (1,2): *„Isten lelke [Szentlélek] lebegett a vizek felett."* Ez a mondat bizonyítja, hogy a Szentlélek már a teremtés pillanatában is létezett, ebből pedig értelemszerűen következik, hogy a Szentlélek mindig is volt, és van.

Nem értem, hogy katolikus papok megáldanak fegyvereket.

Nem értem a keresztények egymással vívott vallásháborúit.

Nem értem a keresztes háborúk keresztény katonáinak barbárságát.

Nem értem, hogy keresztények nem értik Krisztus tanítását.

2.

A jogszabályok betű szerinti értelmezése igazságtalan döntésekhez és ítéletekhez,[4] a bibliai

[1] Nem értek egyet a II. vatikáni zsinat modernista, liberális irányváltásával.

[2] Hogy ki, minek tartja magát és ki is valójában, nem mindig egyezik. Például az unitáriusok kereszténynek tartják magukat, jóllehet a Szentháromságot és a Megtestesülést is tagadják.

[3] Tanulatlan laikus vagyok, ezért a teológusok lenéznek, VI. Pál pápáról alkotott véleményemet olvasva meg biztosan elborzadnak. Nem zavar, ha a modernisták eretneknek tartanak és az sem, ha netán kinevetnek. Közülük néhányan idővel rájönnek majd, hogy *„kár volt nevetni Tivadar festőn"* (Borsos Miklós mondta Csontváryról).

[4] Bővebben a 20. részben.

szövegek betű szerinti értelmezése félreértésekhez vezethet. A *Bibliá*ban vannak részek, melyeket szó szerint lehet értelmezni, például a Tízparancsolatot, vannak, melyeket nem, például Noé vagy Jónás történetét, és vannak, melyek jelentését meg kell fejteni, például Jézus paradoxonjait, olykor egyes szavait és mondatait is, nem is szólva a *Jelenések könyvé*ről. Bármennyire is furcsa, de számomra Jézus szeretetre fölszólító parancsának értelmezése nagyon kemény diónak bizonyult, mégpedig azért mert parancsra szeretni nem képes az ember. Nem könnyen találtam rá a megoldásra, pedig ott volt az orrom előtt. Jézus ugyanis az ellenség szeretetére fölszólító meghökkentő mondatához (Máté 5,44) magyarázatot fűzött: *„jót tegyetek azokkal, kik titeket gyűlölnek, imádkozzatok üldözőitekért és rágalmazóitokért."* Következésképp a *„szeressétek ellenségeiteket"* azt jelenti, hogy követői ne gyűlöljenek senkit, minden körülmények között maradjanak jóindulatú emberek, még ellenségeikkel kapcsolatban is. A teológusok az akarat függvényeként értelmezik és próbálják magyarázni a szeretet parancsát, nem gondolva arra, hogy ezzel mekkora terhet raknak a keresztényekre. Ki ne szembesülne azzal, bármennyire is igyekszik, mindig akadnak bőven, akiket képtelen szeretni.

3.

Deus caritas est[5] – Isten a szeretet, tehát a szeretet szakrális fogalom. Számomra nem kétséges, Jézus tisztában volt azzal, parancsra szeretni nem lehet, mégis ezt a szót használta.[6] Miután Isten a szeretet, ezzel a szóval tette egyértelművé, hogy követői sohasem téveszthetik szem elől Istent, sohasem téveszthetik szem elől az örök fárosz világosságát.[7]

Amennyiben az akarat függvényében értelmezzük a szeretet jelentését, megfosztjuk szakrális lényegétől. Tőlünk függ, hogy jó emberek legyünk, de hogy kit szeretünk, az nem, mert a szeretet független az értelemtől. A lélek szeret, a test kíván, ami nem ugyanaz.[8]

Jézus korántsem volt indulatoktól mentes.[9] Kiverte a kufárokat a Templomból, megátkozta a termést nem adó fügefát, jóllehet fügeérés ideje sem volt (Márk 11,14).[10] Azt mondta *„szeressétek ellenségeiteket"*[11] (Máté 5,44), ugyanakkor ellenségét, a sátánt nem szerette, mondván, *„távozz tőlem, sátán"* (Máté 4,10), karióti Júdásról meg azt, *„jobb lett volna annak, ha meg sem születik"* (Máté 26,24). Jánost jobban szerette többi tanítványánál.[12]

Ezzel azt mondom, hogy Jézusra, az emberre tekintsünk, ne a szavait és tetteit magyarázó teo-

[5] XVI. Benedek egyik enciklikájának címe.

[6] Legalábbis így szerepel a tetteit és arámi dialektusban mondott szavait évtizedekkel halála után rekonstruáló írásokban. Ezzel nem vitatom azt, hogy az evangéliumok sugalmazott írások, csupán fordítási és értelmezési nehézségekre utalok.

[7] Isten a világosság, sátán a sötétség. Isten mindenható, a sátán nem. Erre utaló szimbólumként értelmezem azt, hogy pozitív hőmérséklet határa végtelen, míg a negatívé -273 Celsius-fok.

[8] A lélek *(pneuma)* nem alávetettje a testnek, ezért nem lehet parancsra, utasításra szeretni.

[9] Jézus bűntelen volt, tehát az indulat, a harag önmagában nem bűn.

[10] A teológusok ezt a történetet is megpróbálják magyarázni, olvasatomban egy példa arra, hogy nem lehet mindent érteni és nem kell mindenre logikus magyarázatot keresni.

[11] Ő maga mondta, hogy ez azt jelenti, *„jót tegyetek azokkal, kik titeket gyűlölnek"*, tehát parancsa nem szó szerint, hanem a jóság szinonimájaként értelmezendő.

[12] *„Amint Péter hátrafordult, látta, hogy utána jön a tanítvány, akit Jézus szeretett"* (János 21,20). A szeretett tanítvány gondjaira bízta anyját (János 19,27) és megóvta őt a vértanúság gyötrelmeitől, több mint százéves korában halt meg Epheszoszban.

lógusokra, akik azt állítják, elhatározás kérdése, kit szeret az ember és még az is, hogy mennyire. Aki azt állítja, hogy az ember képes parancsra szeretni, az bizony egy követ fúj a lélektagadó materialistákkal.

4.

Nem kell szeretnem egy másik embert ahhoz, hogy jót cselekedjek vele. Erre utal az irgalmas szamaritánus példázata is. A szamaritánusok és a zsidók – finoman fogalmazva – kölcsönösen kerülték egymást. A szamaritánus nem azért segített az összevert zsidón, mert szerette, hanem mert jó ember volt. A felebaráti szeretet parancsa (Máté 5,43–48) így értelmezendő.

Manapság a szeretet szót úton-útfélen használják, ezzel elhomályosítják eredeti, lelki jelentését, melyet sohasem lenne szabad szem elől téveszteni. Istent nem érteni és magyarázni lehet, hanem érezni jelenvalóságát. A szeretetet nem érteni és magyarázni lehet, hanem érezni jelenvalóságát. A szeretet nem szorul indoklásra, hiszen arra érdemtelen embert is szerethetünk, akár egy gazembert is, ami észérvekkel nehezen indokolható. Akit szeretünk, részünkké válik. Ha távol van, akkor is velünk van, ha meghalt, akkor is.

Ügyelni kellene szavainkra. Például kizárólag Istent, a szentet lehet imádni, ehelyett még ételekre és játékokra is mondják.

5.

A szeretet sokféle, eredeti szakrális jelentésétől eltérő értelemben is használatos, kizárólag világi értelemben is.[13] Számos cselekedet a szeretetből fakad, de nem azonos azzal. Ezekre megvannak a nyelvben a megfelelő szavak, például irgalom, együttérzés, jószívűség.

Az ógörög nyelvben sok szó van a szeretetre, a magyarban kettő. A görögben többek között az *agapé*, *philia*, *sztorgé*, *erósz*, a magyarban a szeretet és a szerelem, ezen kívül csak jelzős szerkezetekben és magyarázatokkal értelmezhetők a vonatkozó görög szavak. Ezek közül az *agapé* és a *philia*[14] minden érdek nélküli kapcsolat, magyarban pedig a szeretet.

Azt, hogy csak két szavunk van a szeretetre, többletnek tartom. Nyelvünk és gondolkodásunk ezzel a szeretet eredeti, szakrális, lelki jelentését hangsúlyozza, és többletnek tartom azt is, hogy míg a görög *erósz* jelentése kívánás, testi vágy,[15] addig a szerelem ennél több. A szerelem a lélek istenközeli állapota. Egy szerelmes ember elszakad a ráció világától, minden másodlagos számára, ujjong a szíve és a lelke, észérvekkel befolyásolni lehetetlen. Elfogadott értelmezése két ember testi-lelki egységére utal, ez a kapcsolat mulandó is lehet. Utalhat kizárólag Istennel való lelki közelségre is, példa erre Assisi Szent Ferenc, Avilai Szent Teréz, Keresztes Szent János és Lisieux-i Szent Teréz, ez a kapcsolat nem mulandó.

A szeretetre fölszólító parancsból nem következik, hogy ne harcoljunk az igazságért[16] és igazságtalanságot elszenvedett embertársainkért. Nem öntelt teológusok, szentfazekak, teszetosza emberek kellenek Krisztusnak ebben az egyre bolondabb világban, hanem bátor, öntudatos keresztények. Akik megismerték a világ

[13] Például szeretek sakkozni, szeretem a palacsintát, szeretem a naplementét, és így tovább.

[14] A *philia* barátság, ragaszkodó szeretet, plátói szerelem, de a görög *Újszövetség*ben például a *„phila tu koszmu”* erős ragaszkodás az anyagvilághoz negatív értelemben.

[15] Melyben vagy van érzelem, vagy nincs.

[16] Az igazságról a későbbiekben még szó lesz.

gosságot (Efezus 5,8), kötelességük harcolni a sötétség erőivel.

Ha jó emberek vagyunk, azzal elfogadtuk a szeretet-parancsot. Ennyi elég, további töprengés érdekes szellemi utazás, de nem vezet sehova.

6.

A *Biblia* szövegének nemzeti nyelvekre való fordításai az adott nyelv lehetőségeinek korlátai között tudják csak visszaadni az arámi, héber, ógörög szavak értelmét. Még a legismertebb szöveg, a Tízparancsolat fordítása sem problémamentes, például az ötödik parancsolat magyar fordításai hajmeresztő hibával adják vissza az eredeti héber szöveg értelmét. Az ötödik parancsolat elfogadott fordítása: *„Ne ölj!"* Az eredeti héber szövegben az áll: *„Ne gyilkolj!"*[17] Az ölés és a gyilkolás nem szinonimák. A különbség lényeges és ez a distinkció a mai büntetőjogban is megvan. A gyilkosság tudatos, gonosz cselekedet. Az ölés nem az, történhet gondatlanságból, önvédelemből is, egy állat rituális vagy étkezési célból történő levágása sem gyilkosság, ahogy a vadászat sem. Nyilván nem fognak igazítani a téves fordításon, de a magyar püspöki kar nem tétlenkedett és arra hivatkozva, hogy a hívek nem értik a malasztot[18] jelentését, sikerült rontaniuk az Üdvözlégy imádság szövegén; majd' évezredes szavunkat kegyelemre cserélték. Ráadásul a malaszt és a kegyelem nem is szinonimák. Malasztot csak Isten, míg kegyelmet ember is adhat.

7.

Jézus tanításának két sarkköve a szeretet és az igazság, ennek fényében meglepő, hogy a hegyi beszédben (Máté 5,3–10) nem esik szó a szeretetről. Az ember azt várná, hogy a nyolc boldogság fölsorolása azzal kezdődik, hogy boldogok, akik szeretetben élnek, mert közel vannak Istenhez. Jézus azonban talányos szavakkal kezdte beszédét: *„Boldogok a lelki szegények, mert övék a mennyek országa."* Ez a mondat Jézus paradoxonjainak egyike. Az emberek *többségének* lelkiállapota a velük történt változó események függvénye, de *kisebbségének* nem, mert Istenhez, a változatlanhoz kötődik. A kisebb rész több mint a nagyobb, mert értékesebb. A lelki szegények lelke gazdag, mert nem röghöz, hanem Istenhez kötött. Ugyanerre utalt Jézus mikor azt mondta Tamás apostolnak: *„Mivel láttál engem, hittél. Boldogok, akik nem láttak és hisznek."* (János 20,19) Boldogok, akik minden teológiai képzettség, töprengés és magyarázat nélkül felismerik, hogy Jézus Krisztus Isten fia Megváltó. Boldogok a lelki szegények.

„(…) lelki értelemben a keresztény egység mindig is megvolt. Szervezeti helyreállítására reális esély sohasem volt, elméletileg is csak addig volt elképzelhető, míg a kiszakadt részeknek volt hová visszatérni, de a zsinat után már nincs."

8.

Isten az abszolút[19] igazság éppúgy, mint az abszolút szeretet. A képére és hasonlatosságára[20] teremtett emberek – mint növények a fényhez – Hozzá igazodnak, vagy Hozzá kéne igazodni-

[17] *Ló tircách!*

[18] A malaszt rajtunk kívül álló erejű fogalom. Istentől, akár érdem nélkül is kapható lelki ajándék.

[19] A legteljesebb értelemben vett, a maga nemében tökéletes, teljes.

[20] Abban az értelemben, hogy az ember halhatatlan lelket és szabad akaratot kapott (Genezis 1,26).

uk. Annyiban vagyunk emberek, amennyiben földi viszonyok között hasonlatossá tudunk válni Krisztushoz, mint emberhez.[21] Az Atya Jézus Krisztusban megmutatta magát az embereknek,[22] akik ezt fölismerték, azok számára világos az út és a cél is. Követni és közel kerülni hozzá, hogy ez kinek mennyire sikerült, majd elválik az utolsó napon.

A Katolikus Egyház alapja Krisztus, váza az igazság, kötőanyaga a szeretet. Ez minden keresztény egyház és közösség esetében is így van. Ebből nem következik, hogy hitértelmezési kérdésekben ne különböznének. A katolikusok számára tény, hogy egyházuk Krisztus Egyháza és csorbítatlanul képviseli az eredeti letéteményt. Ezt kérdőjelezték meg az egyházból kivált reformátorok és relativizálta a II. vatikáni zsinat.[23] Mindegyik keresztény egyház az eredeti letétemény őrzőjének tartja magát, ha nem így lenne, azzal önmaga létét kérdőjelezné meg. Bármilyen vallás híve is legyen valaki, meg van róla győződve, hogy igaz úton jár.

9.

Jézus fontos helyeken az igazságot említette, de ez nem jelenti azt, hogy bármikor is a szeretet rovására tette volna. *„Én vagyok az út, az* igazság *és az élet"* (János 14,6), *„Azért jöttem a világba, hogy tanúságot tegyek* az igazságról" (János 18,37). Erre utal Gómez Dávila is: *„A kereszténység lényege igazsága, nem pedig az, hogy miféle szolgálatokat tehet a modern világnak."*

A szeretet és az igazság együtt vannak jelen a krisztusi tanításban, de egymástól függetlenül értelmezendő fogalmak, elismerve, hogy vannak együttállások is. A váz és a kötőanyag együtt léteznek egy épületben, de eltérő funkcióval. Azzal, hogy Jézus önmagát azonosította az igazsággal,[24] egyrészt arra utalt, hogy tanítása örökérvényű, másrészt utalt az utolsó ítéletre is. Az igazság a Földön viszonylagos, az utolsó ítélet után a fogalom megszűnik, miután a Föld is megszűnik, vele együtt a hamisság is, marad a szeretet.[25]

10.

Elolvastam XVI. Benedek *Caritas in veritate* enciklikáját. Azzal az alapvetésével, hogy *„a szeretet és az igazság soha nem válnak el teljességgel egymástól"* nem tudok egyetérteni. Nyilvánvaló, hogy a szeretet független lehet az igazságtól, nem azért szeretünk valakit, mert így igazságos. Őszentsége azt írta: *„A szeretet soha nem létezik igazságosság nélkül, mely azt követeli, hogy megadjuk a másiknak, ami az övé, ami léte és működése alapján megilleti."* Dehogynem. Semmi köze az igazsághoz, ha valaki például egy gyilkost szeret. Semmi köze a szeretethez, ha például egy sorozatgyilkosnak vagy egy pedofil gyermekgyilkosnak megadjuk azt, ami *léte és működése alapján megilleti:* feleségül vetetjük vele a kötélverő lányát.[26] Kétségtelenül bizonyított, kegyetlen gyilkosságok esetében a halálbüntetést igazságosnak tartom. Az igazság megcsúfolása meg-

[21] Weöres Sándor gondolata.
[22] *„Aki engem látott, az Atyát is látta"* (János 14,9).
[23] A *Lumen gentium* határozatban *est* helyett *subsistit in*. Ezzel kapcsolatban annyit jegyeznék meg, hogy Isten hol, mikor, milyen formában van jelen ezen a világon, nem tartozik az emberekre. A zsinatra sem.
[24] *„Én vagyok az út, az* igazság *és az élet"* (János 14,6).
[25] *Deus caritas est*.
[26] A „feleségül vette a kötélverő lányát" jelentése: fölakasztották.

adni egy sorozatgyilkosnak vagy pedofil gyermekgyilkosnak a hosszú élet lehetőségét, amit gyalázatos tettével áldozatától vagy áldozataitól elvett. A halálbüntetéssel nem tagadjuk meg tőle az őszinte bűnbánat lehetőségét, mert az nem kapcsolatos a rendelkezésére álló idő hosszával.

A modern nyugati társadalmak alapja nem a *iustitia* (igazságosság), hanem a *ius* (jog). Ipari méretekben gyilkolnak megfogant életeket, egyidejűleg a hajléktalan nyomorgókhoz képest luxus körülményeket biztosítanak cégéres gazembereknek. *Caritas? Veritas? Ubi sunt?*

A *Caritas in veritate* enciklikával az is problémám, hogy az igazság és szeretet szempontjából értelmezi a munkaadó és a munkavállaló viszonyát is. Egy munkaadó nem szeretetből ad tisztességes bért alkalmazottjainak, mert így igazságos, hanem gazdasági megfontolásból. Az enciklika lényegében az egyház szociális tanításainak magyarázata és VI. Pál laudáció.

11.

VI. Pál pápát nem tudom tisztelni, szeretni meg pláne nem. Szó sincs arról, hogy ne lettek volna üdvözlendő enciklikái, megnyilatkozásai és tettei, de ezek nem feledtethetik azt, hogy liberális, modernista irányba fordította Krisztus Egyházát és ezzel olyan negatív folyamatokat indított el az egyházon belül, melyek egyre nehezebben tűnnek kezelhetőnek. *„A sátán is a világosság angyalának tetteti magát”* (2Kor 11,14), figyelmeztetett Pál apostol. Amennyiben egy pápa a szekularizált világ elvárásainak próbál megfelelni, az nagyon messze van Szent Péter szellemiségétől. Felháborít, amit Mindszenty bíborossal művelt. Minden kényszer nélkül[27] teljesítette a kommunisták (szekularizált világ) vele kapcsolatos minden kívánságát. Mindszenty bíboros szemére vetik, hogy nem hajlott kompromisszumokra, nem volt politikus alkat. Valóban, ő Magyarország utolsó hercegprímása, esztergomi érsek volt, a rábízott nyáj rendíthetetlen pásztora és nem egyezkedett a még báránybőrbe sem bújt ragadozó farkasokkal (Máté 7,15).

12.

VI. Pál személyét csapásnak, az általa levezényelt II. vatikáni zsinatot katasztrófának tartom,[28] mivel liberális, modernista irányba fordított egy évezredes, konzervatív, koherens rendszert, ráadásul őszentsége saját, ökumenikus rögeszméjét is kanonizáltatta a zsinattal, figyelemre sem méltatva az utolsó három Pius pápának vonatkozó intelmeit, hitvédő enciklikáit.

Az ökumenikus mozgalom látszólag Isten szándékával egyező törekvés, valójában a katolikusok számára készített sátáni csapda. Az ökumenikus mozgalom ugyanis Mária-kultusz nélküli kereszténység. Szűz Mária nélküli kereszténység. A katolikusoknak semmi keresnivalójuk a mozgalomban, még a környékén sem, mert Szűz Mária nem lehet alku tárgya. VI. Pál, a nagy reformátor ezt nem vette figyelembe, mikor fél lábbal[29] *„halkan belelépett”*. Megáll az ember esze. A II. vatikáni zsinat *Lumen gentium* dogmatikus konstitúciójának 8. fejezete Szűz Máriáról szól, majd az *Unitatis redintegratio* dekrétumban az ökumenizmust, közvetve az

[27] Az Egyház történetében voltak pápák, akik megóvásának érdekében kompromisszumokra kényszerültek. VI. Pál nem volt kényszerhelyzetben.

[28] Annak ellenére, hogy a zsinati dokumentumok jelentős többségével maradéktalanul egyetértek.

[29] Fél lábbal, mert katolikus teológusok ugyan részt vesznek a „keresztény gittegylet” ülésein, de a katolikus egyház még nem teljes jogú tagja a mozgalomnak.

ökumenikus mozgalmat tömjénezik. A zsinati atyák ebben nem látták meg az ellentmondást, a modernista katolikusok nem akarják látni az ellentmondást.

13.

Mindegyik keresztény egyház és közösség vallja, hogy Jézus Krisztus Isten fia, Megváltó. Ez a lényeg, ehhez képest minden egyéb jelentős ugyan, de mégiscsak másodlagos, mert az Örökkévalót csak közvetetten érintő Isten- és szövegértelmezés. Következésképp lelki értelemben a keresztény egység mindig is megvolt. Szervezeti helyreállítására reális esély sohasem volt, elméletileg is csak addig volt elképzelhető, míg a kiszakadt részeknek volt hová visszatérni, de a zsinat után már nincs. Jézus azt mondta, hogy követői *„legyenek mindnyájan egyek"* (János 17,21). Ezt lelki értelemben mondta, nem is lehet másképp értelmezni, miután akkor még csak követői voltak, egyháza nem. Az ökumenikus mozgalom kitalálóinak mégis sikerült, saját szájuk íze szerint félremagyarázva Krisztus szavait szervezeti egység létrehozásán buzgólkodnak. *Sancta simplicitas!*[30]

A kereszténységet Pál apostol szervezte Egyházzá, amit a sátán igyekszik tönkretenni. Értékes részek váltak ki az egykor egységes közösségből, így több keresztény egyház és közösség létezik, amelyek ma már békében megférnek egymás mellett. A keresztény egyházak mindegyikében éppen elég probléma van, már csak a Krisztus idézett szavait szervezeti egységre való fölhívásként értelmező, identitásukat gyengítő ökumenikus mozgalom[31] hiányzott.

A mozgalom a közös helyeket hangsúlyozva nyilvánvalóvá teszi a különbségeket is. Mint említettem, a különbségek hittani és szervezeti eltérések, bizonyos értelemben részletkérdések, és miután az ördög a részletekben rejlik, mondhatjuk, hogy az ökumenikus mozgalom a sátán gumicsontja. A zsinati egyház ezen rágódik és a szomszéd rokonsággal közösségi tér létrehozásáról egyezkedik, miközben saját háza lassan Augiász istállójához kezd hasonlítani. Hogy mást ne mondjak, januárban a német katolikus egyház 125 papja és munkatársa bújt elő (*coming out*olt). A VI. Pál ültette fáról potyognak a modernista zsinat gyümölcsei. Ferenc pápa csak nézi, nézi, de nem látja, hogy *„iam proximus ardet Ucalegon,"*[32] és meg sem fordul a fejében; talán oltani kéne.

14.

VI. Pál állandóan a békét[33] emlegetve olyan szerepet játszott az egyház életében, mint Linder Béla,[34] a Károlyi-kormány pacifista hadügyminisztere Magyarország történetében. Linder nem akart több katonát látni, VI. Pál nem akart több konzervatív katolikust látni. Elkezdődött és ma is tart a tradicionalista katolikusok üldözése. Ferenc pápa most azon ügyködik, hogy szinodális útra terelje a katolikusokat, lehetővé

[30] Állítólag Husz János mondta, megpillantva a máglyájához buzgón rőzsét cipelő anyókát.

[31] A protestáns misszionáriusok edinburghi konferenciájáról (1910) indult az ökumenikus mozgalom, a keresztény vallások egységbe gyömöszölésének kísérlete. Erre annyi az esély, mint a kör négyszögesítésére. Lehet vele foglalkozni, bár értelme semmi sincs.

[32] *„Már a szomszéd Ucalegon háza is ég"*. Vergilius: *Æneis* II. 311. Jelentése: nagy a baj.

[33] A béke nagy, de nem a legnagyobb érték. Az igazság teszi szabaddá az embert. (János 8,32)

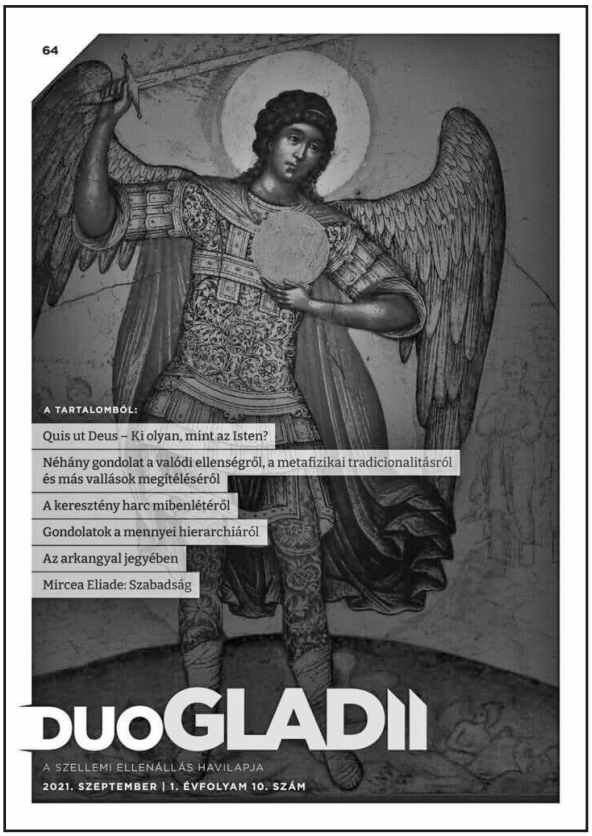
[34] Linder Béla (1876–1962) megfosztotta Magyarországot maradék védelmi képességétől, VI. Pál elvette a hit biztonságát és bizonyosságát a katolikusoktól.

téve minden hívő ember számára, *„hogy őszintén, bátran és szabadon elmondhassa a véleményét.”*[35] A szinódus[36] egy modernista szemfényvesztés, ugyanis *„akinek van egyházi tapasztalata, tudja, hogy véleményét legritkább esetben kérik ki és valójában nem sokat számít, hogy mit gondol.”* A konzervatív katolikusok be sem tehetik a lábukat erre az eseményre, mivel a modernisták szerint ők sem a változás szükségességével, sem nagyszerűségével nincsenek tisztában. Nehogy már a modernisták döntsék el, hogy ki katolikus és ki nem. Azt gondolják, hogy vannak ők, a felvilágosult római katolikusok és vannak sötét agyú, tévelygő tradicionalisták sok millióan, akiket igyekeznek egyházi karanténba zárni és idővel elüldözni. Hogy lehet tévelygő az, aki semmi mást nem vall, mint amit az Egyház a zsinatig maga is tanított? Nem ők tértek el.

Ferenc pápa azt mondta, hogy *„maga Isten a szinodalitást kéri a mai kor emberétől”*. VI. Pál még megelégedett a Szentlélek emlegetésével, de Ferenc pápa már Isten terveivel is tisztában van. Magáévá tette Yves Congar domonkos teológus véleményét is, aki szerint *„nem másik egyházra, hanem másféle egyházra van szükség.”*[37] Ferenc pápa éppolyan öntelt és magabiztos, mint VI. Pál volt. Modernisták.

15.

Különösen a Szent X. Pius Papi Testvériség[38] szálka a modernisták szemében, ami újabb

egyházszakadáshoz fog vezetni, ha továbbra is így mennek a dolgok. Szeretettel és megértéssel megoldható lenne a konfliktus, például úgy, hogy önálló, de nem kívülálló papi testvériségként hagynák létezni őket az egyházon belül. A szeretetnek és megértésnek a morzsáját sem látom a zsinaton győztes modernisták részéről a konzervatív katolikusokkal kapcsolatban.

[35] Ez és a következő három idézet Görföl Tibornak az *Országút* folyóirat 2022. január 10-én megjelent cikkéből származik.

[36] A püspöki szinódust az egyház egén *hajnalcsillagként* tündöklő liberális és modernista VI. Pál alapította a zsinat végén *Apostolica sollicitudo* motu propriójával, hogy hívei időnként összejöjjenek és kölcsönösen bizonygassák egymásnak a modernista fordulat nagyszerűségét.

[37] Miben másféle? Ha hitértelmezési szempontból is, akkor nem másféle, hanem másik. A megújulás és a megváltozás nem ugyanaz.

[38] Fraternitas Sacerdotalis Sancti Pii X. (FSSPX). A latin *fraternitas* jelentése testvériség. Az elfogadott testvérület szótól idegenkedem, mesterkéltnek tartom.

A zsinat utáni pápák közül egyedül XVI. Benedek volt megértő az Egyház legújabb páriáival, utólag jóváhagyta Lefebvre érsek püspökszenteléseit és engedély nélkül lehetővé tette a tridenti rítusú misézést is. Ferenc pápa nem bírta kivárni elődje halálát, 2021. július 16-án érvénytelennek nyilvánította XVI. Benedek 2007. július 7-én kiadott vonatkozó rendelkezését.[39]

Ferenc pápa a szelektív empátia iskolapéldája. Az Európába özönlő bevándorlók[40] lábát mosta (2016), majd megalázó helyzetbe hozta tiszteletreméltó elődjét (2021). Ahmed et-Tejeb[41] egyiptomi főimámmal tárgyal, de a konzervatív katolikus papokkal nem áll szóba. Kiadta *Fratelli tutti* enciklikáját, melyben leszögezi, hogy mindannyian egymás testvérei vagyunk, majd változatlan buzgalommal folytatja a tradicionalisták üldözését.

16.

Nem látom a zsinat pozitívumait. A pápai tekintély halványulóban, a hívek száma fogyóban, két táborra[42] szakadtak a római katolikusok és önjelölt reformerek lepték el az egyházat. A modernista zsinat a keresztény egység ábrándját kergetve elvette a hívektől a katolikus hit bizonyosságát és biztonságát.

X. Pius 1907-ben *Pascendi* enciklikájában figyelmeztetett, hogy a modernisták ellenségei az egyháznak, belülről dolgoznak romlásán. „*Nem az ágakra tették a fejszét, hanem a gyökérre, azaz a hitre és legkeményebb rostjaira. És ha elvágták a halhatatlan életnek ezt a gyökerét, nem lesz a katolikus hitnek egyetlen része sem, mely megmeneküljön kezüktől.*" Magyarázni igen, de értelmezni nem tudom, hogy a tradicionalista X. Pius és a modernista VI. Pál, kiknek egyházzal kapcsolatos nézetei köszönő viszonyban sincsenek egymással, egyaránt az Egyház szentjei.[43]

Az állandóan békéről papoló és keresztény egységről vizionáló VI. Pál hitértelmezési csatatérré változtatta a II. vatikáni zsinatot és hívei képletesen szólva lemészárolták a tradicionalistákat. Eljött a modernista, ökumenikus pápák kora. Egyedül XVI. Benedek próbálta csillapítani a modernista cunamit, de miután belátta, hogy erre sem lehetősége, sem ereje nincs, lemondott.

XII. Pius 1943. június 29-én kiadott *Mystici corporis Christi* enciklikájában a Római Katolikus Egyházat Krisztus misztikus testeként értelmezte. Prófétai meglátás volt, az Egyház Krisztus meggyötört, megalázott, kereszten függő teste, melybe a modernista VI. Pál a zsinattal verette be az utolsó szöget. Indulok a máglyára.

17.

Henri Boulad jezsuita a II. vatikáni zsinatot nagyszerű eseménynek tartja, Rama Coomaraswamy tragikus eseménynek tartotta, ahogy Lefebvre (1905–1991) érsek[44] is, aki nem tudta elfogadni, hogy a zsinat szerint az Egyház eddig tévúton botorkált és követőivel együtt maradt ott, ahol mindig is volt: a Krisztushoz vezető évezredes úton.

---

[39] Ferenc pápa *Traditiones custodes* motu propriójával érvénytelenítette elődjének *Summorum pontificum* motu proprióját.

[40] Ezeknek az embereknek volt pénze megfizetni a révészt, ki tudja miből, és van pénzük fizetni mobiltelefonjaik tarifáját is. Az otthon maradt, valóban szegény nyomorgó milliókkal senki sem törődik.

[41] Nevét többféle változatban írják magyar szövegekben.

[42] Tradicionalistákra és modernistákra.

[43] X. Piust 1954-ben, VI. Pált 2018-ban avatták szentté.

[44] A X. Pius Papi Testvériség (Testvérület) alapítója.

VI. Pál újító elképzeléseit hitelesítendő gyakran hivatkozott a Szentlélekre. Az *„Isten nevét hiába ne vegyed”* második parancsolat vonatkozik a Szentlélekre is. Istenkáromlás az is, ha a Szentlélekre saját ötleteinket, cselekedeteinket igazolandó hivatkozunk. Csak egy öntelt ember lehet biztos abban, hogy a Szentlélek sugallatára cselekszik. Őszentségének nem voltak kétségei, de nem kevesen vagyunk, akik másvalakit tartanak inspirátorának.

18.

A II. vatikáni zsinat összehívása jogszerű volt. Azonban a Katolikus Egyház elsősorban szakrális, nem jogi, politikai szervezet. Hiába jogszerű egy zsinat, amennyiben szakrális szempontból akár egyetlen határozata is kifogásolható, az egész kifogásolható. Ahogy az irgalom felülírja az ítéletet (2Jakab 2,13), úgy írja felül a szakralitás az egyházjogot. Ha egy ítélet jogszerű, abból nem következik, hogy igazságos is. Ha egy cselekedet jogszerű, abból nem következik, hogy helyes is.

19.

Lefebvre érseknek és követőinek egyedül a pápával szembeni engedetlenség róható fel. Az érsek azzal a dilemmával szembesült, hogy mindenben és mindenkor engedelmeskednie kell-e egy pápának meggyőződése és lelkiismerete ellenében?[45] Az egyházjog szerint igen, mégis jól döntött, mert elsősorban az Úrnak, nem pedig helytartójának – aki szent hivatalára méltatlan ember is lehet – tartozik elszámolással.

Három kérdés: Lehet-e egy pápa eretnek? Ülhet-e Szent Péter trónján alkalmatlan ember? Letérhet-e egy egyetemes zsinat a szenthagyománnyal és az Egyház szakrális értékeivel kikövezett évezredes útról? Lehet is, ülhet is, letérhet is. I. Honoriust halála után eretneknek nyilvánították, VI. Sándor nem Krisztust, hanem a Borgia család érdekeit képviselte, az Egyház pedig a VI. Pál újító ötleteivel kikövezett ökumenikus útra tért.

20.

Szent Péter székébe – néhány kivételtől eltekintve – mindig hatalmi harcok győztese került. Negyven ellenpápa is volt, ami az Egyházon belüli hatalmi harcok bizonyítéka. A világi hatalmak és az Egyház összefonódása még a 20. század elején is olyan szoros volt, hogy Ferenc József 1903-ban meg tudta vétóztatni a legesélyesebb jelölt, Rampolla[46] bíboros pápává választását. Az új pápa, X. Pius 1904-ben kiközösítés terhe mellett megtiltotta a vétózást.

Ellentmondásnak tűnik, de nincs problémám azzal, hogy a Katolikus Egyház világpolitikai tényező lett. Ez tette lehetővé páratlan szellemi és művészeti értékek létrehozását, melyek ma az emberiség kulturális kincsei. Ugyanez igaz a Próféta követőire is. Az iszlám kultúra is bámulatos alkotásokkal gazdagította az emberiséget. Az arányokkal van problémám, azzal, mikor a szakrális rész másodlagossá válik.

21.

Az emberi társadalom elfogadott szabályok szerint működik, de vannak kivételes helyzetek. Van egy szólás: kivétel erősíti a szabályt. A kivétel a szabály helyességének próbája, hogy tudja-e kezelni a kivételeket. Ha igen, akkor erősíti

[45] Nem bűn-e bárkit is olyan cselekedetre kényszeríteni, amit tiszta lelkiismerettel vállalni nem tud?
[46] Mariano Rampolla (1843–1913).

a szabályt, ha nem, akkor az a szabály nem tökéletes. Mindazon törekvéseket, melyek a kivételeket igyekeznek kanonizálni, mint például korunk szivárványos ámokfutói, határozottan el kell utasítani. A jog az emberi társadalom váza, Cicero bámulatos tömörséggel *(Summum ius summa iniuria)* mutatott rá, hogy a jogszabályok betű szerinti értelmezése a legnagyobb jogsértésekhez vezethet. Politikai fegyverként is használható, szinte bármit meg lehet tenni a jog paravánja mögé bújva. Független bíró nincs, mert ha egy bíró minden befolyástól független is, nem független saját világnézetétől, saját jogértelmezésétől. Ez a jobbik eset. A rosszabb, ha egy bíró kizárólag politikai elvárásoknak megfelelni akarván ítélkezik, hiszen minden következmény nélkül tehet tönkre, akár meg is ölethet embereket, mint például Roland Freisler[47] vagy Tutsek Gusztáv,[48] aki ötvennégy embert ítélt halálra 1956 után. Vannak jogászok, akik számára az igazság másodlagos. Azzal szórakoznak, hogy világnézetüknek vagy politikai elvárásoknak megfelelve meddig tudják tágítani a jogszabályok adta kereteket.[49]

„Akit szeretünk, részünkké válik. Ha távol van, akkor is velünk van, ha meghalt, akkor is."

22.

Az emberek többsége nem a bűneit bánja, hanem azt, hogy kiderültek.

Jézus azt mondta, én vagyok az igazság. Következésképp, ami ellentétben van az igazsággal, az ellentétben van Istennel is. Péternek Jézus hatalmat adott: *„amit feloldasz a Földön, fel lesz oldva a mennyben is"* (Máté 16,19). Nem tette hozzá, hogy ez a hatalom átruházható. A Római Katolikus Egyház úgy értelmezte, hogy igen. Nem vitatom a feloldozás és a szentáldozás misztériumát, csupán azt mondom, hogy az utolsó ítéletkor az Igaz Bíró azokat is mérlegre teszi, akiket egy pap feloldozott. A papokat is, minden embert.

Kerényi Lajos piarista a televízióban elmondott egy történetet. Kórházban betegeket látogatott és találkozott egy összetört emberrel. Kiderült, egy vérbíró volt. Valószínűleg katolikusnak született, meggyóntatta, és bár tudnia kellett, hogy krisztushívő nem volt, föloldozta, majd szinte meghatódva mondta, még egy ilyen elvetemült ember számára is van bocsánat. Penitenciaként elmondat vele néhány Miatyánkot és azt hiszi, ennek az embernek ezzel meg vannak bocsájtva gyalázatos tettei? Ez igazságtalan lenne, és amint írtam, ami ellentétben van az igazsággal, az ellentétben van Istennel is. Vajon ennek a papnak eszébe jutottak-e az áldozatok, akik lelki vigasz és feloldozás nélkül lettek felakasztva? Nem gondolom, de azt igen, hogy Isten számon tartja őket. Arról, hogy az említett pap helyesen cselekedett vagy sem, Isten mondja ki a végső szót és azt is Ő fogja eldönteni, hogy ez a vérbíró odakerül-e majd, ahová való: a pokolba.

Ez az ember Júdásnál is rosszabb volt, mert ő azonnal megbánta árulását és visszavitte a harminc ezüstpénzt, de a vérbíró addig nem bánta meg tetteit, míg aljassága jutalmául kapott magas állásban volt busás fizetéssel. Júdás tettére nincs bocsánat, de egy sátánfajzat számára van? A kérdés egyik felére sem tudok válaszolni, mert töredékes ismereteim vannak és homályosan látok (1Kor 13,12), de kezdem érteni, hogy miért mondta Isten Ádámnak, *„a jó és rossz tudás fájáról ne egyél, mert azon a napon meghalsz"* (Genezis 2,17).

[47] Roland Freisler (1893–1945) náci vérbíró.

[48] Tutsek Gusztáv (1902–1976) kommunista vérbíró.

[49] Az EU Bírósága ennek iskolapéldája. Lényegében a nyugati világot uraló mutáns liberálisok politikai fegyvere.

Az őszinte és hiteles bűnbánat *külső körülményektől* független lelki folyamat. A vérbírót egy *külső körülmény*, a halál közelsége indította megbánásra. Bűnbánata őszinte volt, de nem hiteles. A jobb lator[50] igazságosnak tartotta szörnyű büntetését, elfogadta és elviselte. Már túl volt mindenen, *külső körülmény* nem befolyásolta. Bűnbánata őszinte volt és hiteles. Nem félt a haláltól sem, sőt várta, mikor Jézushoz fordult: *„emlékezz meg rólam országodban"* (Lukács 23,42). Ezek megrendítő szavak. Egy megtisztult lélek esdeklő szavai.

23.

Jézus mint ember igazságos volt? Igen. Irgalmas szívű volt? Igen. Béketűrő volt? Igen. A sátán és a szekularizált világ ezt gyengeségnek tartja? Igen. Tévednek? Igen. Nem tudják, hogy Jézus a feltámadása után már nem Isten Báránya,[51] hanem Pantokrátor.[52]

24.

A zsinattal kezdődően[53] a katolikus egyház átértékelte a zsidó valláshoz való viszonyát, mégpedig úgy, hogy beemelte a teológiába a politikát és a zsidókkal történt rémségek miatt változtatott addigi, konzekvens hozzáállásán. Ezzel azt a látszatot keltette, mintha bármi köze is lett volna a holokauszthoz. A Katolikus Egyház mindig is tisztában volt azzal, hogy a nácizmus kereszténységellenes. XI. Pius 1937 márciusában adta ki az egyház történetében egyedülálló módon németül írt *Mit brennender Sorge* (Égő aggodalommal) enciklikáját, melyben a náci ideológia és gyakorlat embertelen voltára hívta fel a katolikusok figyelmét.[54] A nácik nemcsak vallásellenesek voltak, hanem cinikusak is. A zsidókat faji alapon üldözték, jóllehet Hitler tisztában volt azzal, hogy *„a valóságban és a genetika nézőpontjából zsidó faj nincs."*[55]

25.

A zsidó és a keresztény vallás egymáshoz való viszonyát lehet tanításaik tükrében vizsgálni és lehet politikai szerepüknek megfelelően is. Ezeket összekeverve csak célzatos következtetésekre és téves döntésekre lehet jutni. Sikerült, a zsinati Katolikus Egyház közeledni kezdett az izraelita közösségekhez. Ennek a folyamatnak betetőzéseként II. János Pál pápa 1986. április 13-án ellátogatott a római zsinagógába[56] azokhoz, akik továbbra is egyetértenek Kajafás főpapnak Jézussal kapcsolatos álláspontjával. Őszentsége a zsidókat idősebb testvéreinknek nevezte,[57] újraalapított testvériségről és nagylelkű vendéglátásról beszélt. Az a kép jelent meg előttem, hogy a keresztre feszítés után Kajafást meglátogatja

[50] Szent Dizmász.

[51] Akit lehetett gúnyolni, megalázni, megkínozni, megölni.

[52] Aki egy rettenetes napon visszatér ítélni eleveneket és holtakat. Az a nap a harag napja, e világot tűznek adja. *„Dies irae dies illa / solvet saeclum in favilla."*

[53] A folyamatot a zsinatot összehívó XXIII. János kezdte a liturgia szövegének megváltoztatásával.

[54] Szégyen, hogy számos, névleg keresztény ember vett részt a zsidóüldözésekben, még papok is, például Jozef Tiso (1887–1947), az első Szlovák Köztársaság elnöke.

[55] John Lukacs (Lukács János Albert): *A történelmi Hitler.* Budapest, 1988, Európa Könyvkiadó, 133. o.

[56] Egy pápa ellátogathat holokauszt emlékhelyekre, együttérzését tolmácsolhatja a zsidóságnak elszenvedett gyötrelmeiért, ahányszor csak eszébe jut, de nem sok keresnivalója egy zsinagógában.

[57] Arra gondoltam, hogy Káin és Ábel is testvérek voltak.

Péter apostol, majd megköszöni a nagylelkű vendéglátást.

26.

A keresztények vallják, hogy Jézus Krisztus Isten fia, Megváltó. A zsidók ezt tagadják. Nyilvánvaló, hogy a Katolikus Egyháznak és az izraelita közösségeknek érdemben nincs miről beszélniük egymással. A zsinati Egyház által erőltetett párbeszédek szinte kivétel nélkül a Krisztus előtti írásokra és történésekre korlátozódnak. Mintha a kereszténység egy zsidó szekta lenne. Végighallgattam néhány ilyen beszélgetést, ezeken Jézust nagyritkán említették, akkor is csak zsidó kontextusban, a jeruzsálemi bevonulás után történteket soha. Szégyen.

27.

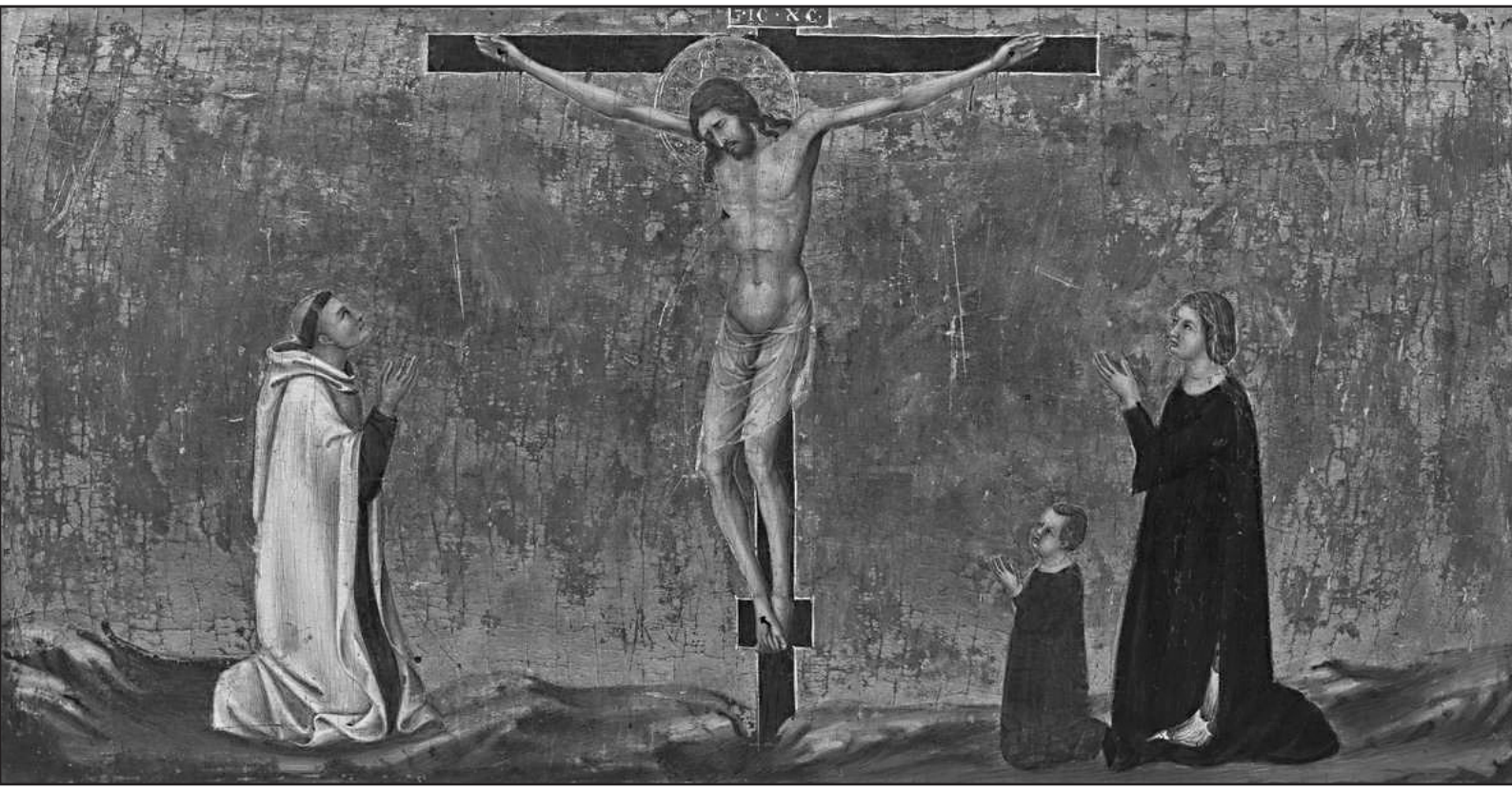
Ahhoz, hogy keresztény szempontból vizsgálni tudjuk az izraelita és a keresztény vallás egymáshoz való viszonyát, elengedhetetlen egy időbeli ellentmondásra épült és tényként rögzült tévedés kiigazítása, miszerint a zsidó Isten választott népe.[58]

Isten Ábrahámmal, egy pásztorral és rajta keresztül az emberiséggel kötött szövetséget. A zsidókkal nem is köthetett, mivel abban az időben zsidó nép nem létezett, így nem is választhatta őket. Miután Isten nem személyválogató (ApCsel 10,34), népválogató sem lehet, következésképp választott nép nincs.[59] Ennek ellenére a zsidók továbbra is meg vannak győződve arról, hogy ők Isten választott népe, ezért különbek bármelyik nációnál.[60] Ez a felsőbbrendűségi tudat mind a mai napig él a világi zsidók többségében is. Elvárják, sőt kikényszerítik, hogy mindenki hozzájuk igazodjon. Aki nem hajlandó beállni a sorba, arra rásütik az antiszemita billogot.

28.

Ábrahám első gyermeke Izmael[61] volt, aki felesége szolgájától, Hágártól született. Öregkorukban szülte felesége, Sára Izsákot, egyetlen gyermeküket. Ábrahám áldását nem elsőszülött fia, hanem Izsák kapta, aki aggkorában megvakult, így halálát közeledni érezvén, Ábrahám áldását, ezzel a szövetség őrzésének feladatát, szándékával ellentétben[62] nem elsőszülött fiának, hanem Jákobnak adta tovább, kinek gyermekei törzzsé, majd néppé sokasodtak és ezt a népet negyedik gyermeke, Júda után zsidónak hívják. Isten hathatós közreműködésével a zsidók Krisztus világba jöveteléig megőrizték a szövetséget.[63] Az ábrahámi szövetség értelme Krisztus feltámadásával vált világossá: Isten, Ádám vétke miatt a halál birodalmába száműzött fiait[64] visszavárja atyai örömébe. A zsidók többsége nem tudta elfogadni, hogy nem ők az ábrahámi szövetség értelme és célja, csupán az üdvtörténet szereplői. Jelentős szereplők, de nem főszereplők. Nem róluk szól a történet.

[58] Nemcsak sok hívő, hanem papok is beveszik ezt a maszlagot.
[59] Isten által elhívott emberek vannak.
[60] Vannak zsidók és *per tangentem* léteznek más népek is.
[61] Az arabok ősatyja.
[62] De nem Isten szándékával ellentétben. Részletesebben *Zsidókrul* című könyvem (Zebegény, 2021, Borda Antikvárium) 31. részében.
[63] Őrzik továbbra is, de a frigyláda már üres.
[64] Minden embert.

Ugolino di Nerio: Keresztrefeszített Krisztus az adományozókkal (1339/1349)

29.

A zsidók közül Jézust sokan tudós rabbinak, a farizeusok bajkeverő rabbinak, egyesek prófétának tartották, kevesen ismerték föl benne az írásokban megjövendölt Messiást. Akik fölismerték, azok neve keresztény, akik nem, azok neve zsidó.[65]

Keresztény teológia van, zsidó teológia nincs. Van a *hálachá*, a zsidó élet minden részét szabályozó előírások gyűjteménye. *„A hálachá nem elmélet, hanem gyakorlat. A hálachá nem filozófia, hanem jog."*[66] Krisztus tanításaiban jogról szó sem esik.

A zsidók nem tudták elfogadni, hogy várakozásaikkal ellentétben a Messiás nem azért jött, hogy helyreállítsa számukra Dávid királyságát, hanem minden emberért, ezért szerintük nem is lehet igazi Messiás. Nem tudták elfogadni, hogy *„nincs többé zsidó,*[67] *sem görög, nincs szolga, sem szabad, nincs férfi, sem nő"* (Gal 3,28), mindannyian Isten gyermekei vagyunk.

[65] Az egyre jobban elharapódzó zsidó-keresztény terminológia egy *„értelmezhetetlen, internacionalista-liberális verbális öszvér, melynek célja a keresztény hit felhígítása"* (Törőcsik Attila).

[66] Hajim Halevi Donin (1928–1983) ortodox rabbi.

[67] Ezen különösképp elborzadhattak.

30.

Jézus nem egy írástudó tanítványára, hanem egy analfabéta[68] halászra bízta, hogy halála és feltámadása után tartsa egyben és vezesse követőit. Ehhez pünkösdkor megadta azt az erőt, hogy a rábízott feladatnak megfelelhessen és mellé adta Pál apostolt, aki Egyházzá szervezte követőinek gyarapodó közösségét. Tanításait nem foglalta írásba és szervezeti utasításokat sem adott, ennek ellenére néhány évszázad múltán a kereszténység szakrális és világi hatalommá növekedett.[69] Hitértelmezési viták kezdetektől voltak, a teológia tudomány lett, tények és hipotézisek magyarázatának tudománya, amely mára egy belső ellentmondásokkal[70] terhelt sötétlő szellemi erdővé terebélyesedett. Aki bemerészkedik, könnyen úgy járhat, mint Dante: *„Az emberélet útjának felén egy nagy sötétlő erdőbe jutottam, mivel az igaz utat nem lelém."*[71] Boldogok a lelki szegények, mert ők megkerülik az erdőt, így nem keresik, mert látják az igaz utat.

31.

Jézus születésekor[72] kevesen vették észre, hogy megváltozott a világ. A kevesek közé tartoztak a napkeleti bölcsek,[73] akik Heródestől[74] tudakolták, hol találják a nemrég született kisdedet, kit a zsidók királyaként említettek. Heródes számára ez a hír azt jelentette, trónkövetelő született, akit ezt követően meg akart öletni. Júdea római provincia, a szomszéd népek számára mindegy volt, hogy éppen ki is a zsidók királya, mivel az őket is érintő esetekben Róma döntött. Következésképp önmagában az a tény, hogy a zsidóknak új királya született, nem indokolt semmiféle hódoló látogatást.

Másról volt szó, többről. A napkeleti bölcsek tudták, hogy megszületett a világ világossága.[75] Egyvalaki azonban ennek következményeivel is tisztában volt: a sötétség fejedelme, a sátán.

Elkezdődött az Armageddon,[76] a világosság és a sötétség erőinek végső háborúja. Voltak már nagy ütközetek: a francia forradalom, bolsevizmus, nácizmus és kisebb csaták. Az erőszak nem hozta a várt sikereket, ezért Isten majma[77] szelídnek álcázta magát és most a médiumokon[78] keresztül bódítja az embereket szellemi mákonyával. Megtartva a szavak eredeti alakját, kiforgatja jelentésüket, ezzel megzavarja erkölcsi iránytűjüket és ködbe borítja elméjüket. Sikeresen. Jó szándékú emberek sokasága is csatlakozik álruhás seregéhez, föl sem fogva, kinek a szolgálatába szegődnek.

„Új Babylon épül, mögötte semmi, fekete űr."[79]

---

[68] Két fennmaradt levelét vélhetően diktálta, vagy megtanult írni, olvasni.

[69] Szándéka szerint, vagy szándékával ellentétben?

[70] Az egyházatyák nézetei, sőt még az Evangéliumok sincsenek teljes összhangban.

[71] Az *Isteni színjáték* „Pokol" részének első három sora. Babits Mihály fordítása.

[72] 532-ben Dionysius Exiguus határozta meg Jézus születésének évét, de tévesen. Az esemény öt évvel korábban történt, mivel I. Heródes az időszámításunk kezdő esztendejének elfogadott dátum előtt négy évvel meghalt.

[73] Háromkirályok, babiloni asztrológusok, a néphit szerint Gáspár, Menyhért, Boldizsár.

[74] Abban az időben I. Heródes volt a zsidók királya, jóllehet nem is volt zsidó.

[75] *„Én vagyok a világ világossága"* (János 8,12). Ezzel arra utalt, hogy azonos lényegű az Atyával. A vita, hogy Jézus azonos *(homousion)* vagy hasonló lényegű *(homoiusion)* az Atyával, okafogyott csatározás volt.

[76] Har Mégiddón, Harmagedón. Megiddó hegye. A *Jelenések könyvé*nek egyik szimbóluma (16,16).

[77] Néri Szent Fülöp Isten majmának nevezte a sátánt.

[78] Internet, közösségi hálózatok, filmek, televíziók és így tovább.

[79] Az Omega együttes dalszövegéből összerakva.